

HỌC PHẦN

TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN

CHỦ NGHĨA DUY VẬT BIỆN CHỨNG LÝ LUẬN NHẬN THỨC

(Slide này có thể được sử dụng cho quá trình tự học của sinh viên)

Chương 2

CHỦ NGHĨA DUY VẬT BIỆN CHỨNG

2.3. LÝ LUẬN NHẬN THỨC

2.3. LÝ LUẬN NHẬN THỨC

2.3. LÝ LUẬN NHẬN THỨC

2.3.1. QUAN NIỆM VỀ NHẬN THỨC TRONG LỊCH SỬ TRIẾT HỌC

- a. Quan điểm của chủ nghĩa duy tâm
- b. Các quan điểm về nhận thức trong lịch sử triết học

2.3.2. LÝ LUẬN NHẬN THỨC CỦA CHỦ NGHĨA DUY VẬT BIỆN CHỨNG

- a. Các nguyên tắc của lý luận nhận thức duy vật biện chứng
- b. Nguồn gốc, bản chất của nhận thức
- c. Thực tiễn và vai trò của thực tiễn đối với nhận thức
- d. Các giai đoạn cơ bản của quá trình nhận thức
- e. Vấn đề chân lý

2.3.1 QUAN NIỆM VỀ NHẬN THỨC TRONG LỊCH SỬ TRIẾT HỌC

✓ *Lý luận nhận thức* là một bộ phận của triết học, nghiên cứu bản chất của nhận thức; giải quyết mối quan hệ của tri thức, của tư duy con người đối với hiện thực xung quanh.

a. Quan điểm của chủ nghĩa duy tâm

CNDTKQ

Không phủ nhận khả năng nhận thức của con người nhưng giải thích một cách duy tâm, thần bí.

CNDT

CNDTCQ

Phủ nhận khả năng nhận thức thế giới của con người; nhận thức là sự phản ánh trạng thái chủ quan của con người.

b. Các quan điểm về nhận thức trong lịch sử triết học

Quan điểm của chủ nghĩa hoài nghi:

Nghi ngờ khả năng nhận thức của con người, tuy còn hạn chế nhưng có yếu tố tích cực đối với nhận thức khoa học .

Quan điểm của thuyết không thể biết:

Con người không thể nhận thức được bản chất thế giới.

Quan điểm của chủ nghĩa duy vật trước Mác:

Nhận thức là sự phản ánh trực quan, đơn giản, là bản sao chép nguyên xi trạng thái bất động của sự vật.

2.3.2 LÝ LUẬN NHẬN THỨC CỦA CHỦ NGHĨA DUY VẬT BIỆN CHỨNG

- a. Các nguyên tắc của lý luận nhận thức duy vật biện chứng
- b. Nguồn gốc, bản chất của nhận thức
- c. Thực tiễn và vai trò của thực tiễn đối với nhận thức
- d. Các giai đoạn cơ bản của quá trình nhận thức
- e. Vấn đề chân lý

a. Các nguyên tắc của lý luận nhận thức duy vật biện chứng

➤ **Một là**, thừa nhận thế giới vật chất tồn tại khách quan bên ngoài và độc lập với ý thức con người

➤ **Hai là**, công nhận cảm giác, tri giác, ý thức nói chung là hình ảnh chủ quan của thế giới khách quan

➤ **Ba là**, lấy thực tiễn làm tiêu chuẩn để kiểm tra hình ảnh đúng, hình ảnh sai của cảm giác, ý thức nói chung

b. Nguồn gốc, bản chất của nhận thức

✓ Thừa nhận sự tồn tại khách quan của thế giới và khả năng nhận thức của con người.

✓ Nhận thức là quá trình tác động biện chứng giữa chủ thể nhận thức và khách thể nhận thức trên cơ sở hoạt động thực tiễn của con người.

✓ Nhận thức là một quá trình biện chứng có vận động và phát triển.

✓ Nhận thức là quá trình phản ánh hiện thực khách quan một cách tích cực, chủ động, sáng tạo bởi con người trên cơ sở thực tiễn mang tính lịch sử cụ thể.

Tài liệu tham khảo:

1. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ không chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
2. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
3. Giáo trình Triết học Mác-Lênin. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, 2010.
4. Tham khảo tài liệu tiếng Anh tại:
<http://www.marxists.org/xlang/index.htm>
5. Viện Triết học, Viện Hàn lâm khoa học Liên Xô: *Lịch sử phép biện chứng* (6 tập), Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1998.